No. 923. 1850.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 30 APRIL.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,0 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per rege — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zege..gt betaald. Voor groote letters betaald men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 29 April.

Het is in ons vorig N°. gebleken, dat er *geene* wanverhouding te Curaçao bestaat tusschen de daar aanwezige behoefte en het onderwijs dat er gegeven wordt — eerste grond; en dat er *geene* pogingen, voor welke men den moed zou hebben te durven uitkomen, zijn aangewend — en mislukt, om andere personen aldaar met het geven van onderwijs te belasten — tweede grond voor de oprigting der *Maatschappij tot Onderwijs.* Zoo de Maatschappij dus geene andere gronden heeft om te bestaan, dan die welke de heer Gouverneur van Curaçao heeft aangewezen — dan heeft hare vestiging waarlijk geen grond. Zij heeft intusschen wel degelijk *une raison d'être*, welke het echter den heer Gouverneur van Curaçao niet zoo gemakkelijk kon afgaan met ronde woorden te erkennen en aan te wijzen! Wij kennen hare *raison d'être* uit art. 14 van de Statuten der Maatschappij. Doch al bestond er geen art. 14 in hare Statuten, waarbij alle Katholijken van het onderwijs geven in de scholen der Maatschappij worden buiten gesloten, en uitsluitend protestantsche onderwijzers daarvoor geschikt worden geacht, — al bestond dat artikel niet, waardoor het zoo duidelijk wordt uitgemaakt, wat de bedoeling der Maatschappij is; men zou slechts den brief van Jhr. Rammelman Elsevier jr. te lezen hebben om te begrijpen, dat protestantsche monopolie-zucht de grondslag is der Maatschappij; en om dat te duidelijker te begrijpen, naarmate de heer briefschrijver zich meer moeite geeft om dien grondslag te bedekken. Een onzer vaderlandsche geleerden heeft voor een schrijftrant, als door den heer Gouverneur in zijn brief is aangewend geworden, de qualificatie uitgevonden van *onopregt;* zulk een stijl noemt hij den *onopregten stijl*, welken men het namelijk terstond kan aanzien, dat hij niet uitdrukt wat hij meent, en juist het tegenovergestelde meent van wat hij zegt. Hij wringt zich in duizende bogten, ten einde aan de eene zijde aan het gevaar te ontkomen van verdacht te worden van het spreken van onwaarheid; terwijl hij aan de andere zijde het niet minder groote gevaar vermijden wil van de waarheid te zeggen. Dat geeft aan dien stijl iets oneffens, iets gedraaids, iets gewrongens, waardoor zich het best de pijnlijke en angstige gemoedsstemming verraadt van hem, die dezen stijl heeft aan te wenden Met welk eene zorgvuldigheid heeft hij zijne pen te bewaken! Heeft hij iets gezegd, wat hem mogelijk eenigzins in het minste zou kunnen blootgeven — straks worden er een paar woorden, eene teregtwijzing, eene nadere ontwikkeling, of iets dergelijks ingelascht, om zijne ware bedoeling toch maar niet te laten doorschemeren. Niets onaangenamer dan ook voor het gehoor, niets zoo hortends en stootends dan de onopregte stijl. Bijvoorbeeld:

„Het doel der Maatschappij was geen ander, dan om aan kinderen van den deftigen burgerstand, *duurzaam, goed* en *goedkoop* onderwijs te verzekeren."

Mis, heer Gouverneur! het doel is daarenboven, om, in de kolonie-zelve, voor de toekomst, bekwame en *geschikte*, i. e. protestantsche (z. art. 14 d. Stat.) onderwijzers te vormen. Het doel is dus 1°. het geven van onderwijs door protestantsche onderwijzers, 2°. het vormen in de kolonie-zelve van *geschikte*, i. e. protestantsche onderwijzers. Uwe omschrijving van het doel der Maatschappij is dus niet overeenkomstig de waarheid, heer Gouverneur! Eerste onopregtheid.

„Door den oprigter der Maatschappij werd mij de inteekeningslijst aangeboden; ik heb volgaarne mijne bijdrage gegeven, in de meening *waarin ik stond en nog sta*, dat (Zijne Exc. schijnt bevreesd, dat men hem naauwelijks gelooven zal), *gelijk ik ook toen en nader heb te kennen gegeven*, deze inrigting met de godsdienst niets gemeens, geene eenzijdige, maar eene algemeene maatschappelijke en nuttige inrigting hebben en behouden zoude."

Heer Gouverneur, heer Gouverneur! stondt gij waarlijk en staat gij waarlijk nog in de meening, dat eene Maatschappij, die door niemand onderwijs wil gegeven hebben dan door protestantsche onderwijzers, en wier doel insgelijks is geene andere dan *geschikte*, i. e. protestantsche onderwijzers te vormen, »met de godsdienst niets gemeens heeft!" Eilieve, waren dan de statuten der Maatschappij door u ongelezen gebleven? En alleen in het geval dat gij die statuten niet gelezen, of, ze gelezen hebbende, niet hebt begrepen, alleen in dat geval mogen wij veronderstellen dat gij de zuiver protestantsche strekking der Maatschappij niet in het oog kunt gevat hebben. Maar een Gouverneur, die zou spreken over stukken welke hij niet zou gelezen of begrepen hebben — indedaad, heer Gouverneur, we zijn nog het minst désobligeant, wanneer wij aannemen, dat gij niet zoo vast »in de meening stondt en nog staat, dat de Maatschappij niets met de godsdienst gemeens heeft." Præsumptie van eene tweede onopregtheid.

Doch de heer Rammelman Elsevier heeft redenen, waarom hij voorgeeft te »mogen staan in de meening, dat de Maatschappij geene eenzijdige, maar eene algemeene maatschappelijke en nuttige rigting hebben en behouden zoude."

Eerste reden.

„De inteekeningslijst is vol gekomen, en het aantreffen op dezelve van personen, zoowel tot de Protestantsche, als Roomsch-Katholijke en Israëlitische gemeente behoorende, bevestigde mij in mijne meening."

Tweede reden.

„De Statuten door de Maatschappij aangenomen, sluiten niemand wegens zijne godsdienstige belijdenis uit, om tot de Vereeniging alsnog toe te treden."

Derde reden.

„Heeft de maatschappij het tot haar doel nuttig geoordeeld, om te bepalen dat de Onderwijzers Protestantsch zullen moeten zijn, dan ben ik er ver af, om bij de afwezigheid van alle anders zeer noodige voorwaarden, daarin alleen het bewijs te vinden, dat deze onderneming eene uitsluitend Protestantsche zijn zoude."

Vierde en laatste reden.

„Deze onderneming staat slechts eenigermate gelijk met die inrigtingen, in welke niets dan Roomsch Katholijke meesters gekozen zijn, om niet te gewagen van die andere, aan het hoofd van welke zelfs geestelijke personen dier gemeente zich met het onderwijs belasten."

De heer Gouverneur geeft dus voor eene viervoudige reden te hebben om »in zijne meening te staan." Die viervoudige reden is echter niets anders dan eene viervoudige tastbare, kolossale onopregtheid. Wij zullen het bewijzen:

1°. Omdat ook de naam van Katholijken en Israeliten op de inteekeningslijst voorkomen, daardoor zoude het bewijs geleverd zijn, dat de Maatschappij »eene algemeene maatschappelijke en nuttige rigting hebben en behouden zoude." Doch, heer Gouverneur, gij, eerste ambtenaar der kolonie, weet gij dat niet eens te Curaçao, terwijl wij het hier wel weten, — hoe is men aan die handteekeningen van eenige Katholijken gekomen? Door *sournoisement* allerlei kwaads aan eenige Katholijken in het oor te blazen betreffende te Curaçao gevestigde scholen, aan welker hoofd zich Katholijken bevinden; — vraag het slechts aan den heer oprigter der Maatschappij! Men is daaraan gekomen, voor dat het ontwerp der Statuten van de Maatschappij bekend was geworden; voor dat het 14e artikel was voorgelezen, en onder het voorwendsel, dat personen van alle gezindheden bij de Maatschappij gelijke regten zouden hebben; — vraag het slechts aan de Katholijken, wier namen op de inteekeningslijst voorkomen, aan diegenen hunner namelijk, die zich aan hunne Godsdienst laten gelegen zijn of die niet door menschenvrees beheerscht worden! Wat bewijst dan uw voorgeven, heer Gouverneur, dat uit de toetreding van eenige Katholijken en Israeliten »de algemeene, maatschappelijke en nuttige rigting der Maatschappij" kan blijken? Wat het bewijst? Niets, heer Gouverneur, dan uwe onopregtheid!

2°. »Die algemeene maatschappelijke en nuttige rigting" der Maatschappij zou, verder, daaruit blijken, dat, vooralsnog iedereen tot de Maatschappij kan toetreden." 't Is kostelijk geargumenteerd! Omdat de bijdragen van niemand versmaad worden; omdat men geene zwarigheid maakt, omdat men het zelfs gaarne ziet, dat katholijke kinderen aan een uitsluitend protestantschen invloed in de scholen onderworpen worden, — daarom zullen die scholen geene uitsluitend protestantsche, »maar eene algemeene, maatschappelijke en nuttige rigting hebben!" Nog eens, 't is kostelijk geargumenteerd! 't Is kostelijk gevonden, dat de aard en strekking eener Vereeniging niet zouden bepaald worden door haar doel, geformuleerd, gelijk het is, in hare Statuten en door het karakter van hare bestuurders, maar door de persoonlijke gezindheid van eenige dergenen, wier geldelijke bijdragen men wil aannemen! Doch niet onaardig moge die vond zijn, — zij legt evenwel alweer geene gunstige getuigenis af, heer Gouverneur, van uwe opregtheid!

3°. wil de heer Rammelman Elsevier zijne meening, dat de Maatschappij »geene eenzijdige, maar slechts eene algemeene maatschappelijke en nuttige strekking heeft" handhaven, door te beweren dat de bepaling betreffende de godsdienstige gezindheid harer onderwijzers haar geene eenzijdige kleur geeft. Wij zeggen, dat men deze meening zoekt te handhaven, door dit te *beweren.* Bewijzen toch worden voor deze meening niet bijgebragt. In plaats van haar door goede redenen te staven, spreekt men zoo wat uit de hoogte — en daarmede afgedaan. Doch, zacht wat, heer Gouverneur, daarmede is de zaak niet afgedaan. Veroorloof ons dat wij u even aan de knoop van uw rok vasthouden, om dit punt eens met u te bespreken. Kunstige stijlwendingen of hooge woorden, als door u geliefd schijnen te worden, kunnen ons niet het spoor bijster maken, hoezeer wij ze ook weten te appreciëren. — Gij, heer Gouverneur, geeft dan voor »er verre af te zijn in de bepaling, dat de Onderwijzers protestantsch moeten zijn, het bewijs te vinden, dat de Maatschappij uitsluitend Protestantsch zoude zijn." Eene vraag slechts: Hoe moet het u dan toch bewezen worden, dat de strekking eener Maatschappij bijv. protestantsch is, indien hare eerste oprigters het zijn, indien haar bestuur het is, en indien zij door hare Statuten verpligt wordt zich van geene andere personen, als werktuigen ter bereiking van haar doel, te bedienen, dan van de zoodanige, die de protestantsche godsdienst belijden? Welke bewijzen vordert gij nog meer, opdat het u duidelijk worde, dat de strekking van eene zoodanige Maatschappij geene andere, dan eene protestantsche, en wel eene uitsluitend protestantsche is? Opregt gesproken, wij begrijpen niet, hoe gij nog andere bewijzen zoudt kunnen vorderen — om u onze geheele meening bloot te leggen — wij gelooven ook niet, dat ook gij nog iets meer zoudt behoeven te weten, om er in gemoede van overtuigd te zijn, dat de rigting der Maatschappij op end' op protestantsch is. Maar....... daar mogt gij zoo niet opentlijk meê voor den dag komen; dan waart gij, heer Gouverneur, buiten uw gewonen schrijftrant getreden!

4°. Uit het bovenstaande is gebleken, dat zekere, behagelijke *climax* in de redeneerwijze van onzen heer Gouverneur niet verwaarloosd is. Zijne woorden ten betooge, dat de Maatschappij geene eenzijdige rigting heeft, worden steeds dringender en dringender. »Allerlei menschen hebben geteekend voor de Maatschappij; — nog wordt geenerlei slag van volk van de deelname aan de Maatschappij buitengesloten;" — de argumentatie wordt stouter: dat de onderwijzers protestantsch moeten zijn, dat bewijst mij niet dat de Maatschappij protestantsch zou wezen; — gedachte en woorden van deze periode zijn reeds vrij wat pregnanter dan die der voorgaande perioden. Nog evenwel is het krachtigste bewijs niet geleverd; met wijze spaarzaamheid heeft de heer Gouverneur dat voor het slot zijner apologie van de ***Maatschappij tot Onderwijs*** bewaard. Men hoore:

»De Maatschappij is geene uitsluitend Protestantsche, al bepaalt zij ook ***dat hare onderwijzers Protestantsch zullen moeten zijn.*** Zij staat slechts eenigermate gelijk met die inrigtingen, in welke niets dan Roomsch-Katholijke meesters gekozen zijn, om niet te gewagen van die andere, aan het hoofd van welke zelfs geestelijke personen dier gemeente zich met het onderwijs belasten."

Indien wij *nu* nog niet overtuigd zijn van het onschuldige, van het billijke, van het allezins verdedigbare der Maatschappij, dan is het de schuld niet van den heer Gouverneur van Curaçao. Om de Katholijken vrede te doen hebben met de Maatschappij, heeft hij het niet aan een krachtig en afdoend bewijs laten ontbreken: wat de Maatschappij betreffende de onderwijzers voorheeft, doen de Katholijken reeds sedert lang.

De Katholijken evenwel, heer Gouverneur, worden door uwe stoute, wij zouden haast zeggen, ondeugende

taal, niet zoo spoedig uit den zadel geworpen. Moeten zij te Curaçao verdrukt worden; moet het onderwijs door een uitsluitend protestantsch monopolie daar beheerscht worden; — gij hebt de kracht in handen om op de puinhoopen van het bestaande een stelsel van monopolie te grondvesten. Maar dat zullen de Katholijken u nimmer kunnen toegeven, dat gij in uw regt zijt; dat zullen zij u steeds toewerpen, dat gij over hen geweld gepleegd hebt, in plaats van over hen regt te oefenen.

Het is toch niet waar, heer Gouverneur, en dat weet gij even goed als wij, dat de Katholijken te Curaçao reeds in praktijk brengen, wat de Maatschappij voor heeft. Dat is niet waar, dat is eene feitelijke onwaarheid.

Gij spreekt, heer Gouverneur, van tweeërlei schoolinrigting: 1°. van scholen, »in welke niets dan Roomsch-Katholijke onderwijzers gekozen zijn." Welnu, wij moeten het u vlakweg in 't aangezigt zeggen: zulke scholen zijn er te Curaçao niet. Daar zijn, ja, Katholijke onderwijzers te Curaçao, gelijk er, bijv. aan de Landsscholen, protestantsche zijn. Die zijn aan het hoofd van scholen gekomen, nadat zij een behoorlijk examen hadden afgelegd, niet omdat zij Roomsch Katholijk waren. Staan deze gelijk met de onderwijzers der Maatschappij, die gekozen zullen worden, *omdat* zij protestantsch zijn? Indedaad, heer Gouverneur, gij hebt eene wonderschoone gave van — onopregtheid! 2°. wordt gesproken »van die andere, aan het hoofd van welke zelfs geestelijke personen dier gemeente zich met het onderwijs belasten." Met deze »geestelijke personen," 't is onmiskenbaar, worden de zusters van liefde bedoeld. Zachtst genomen is het zeer onedel, haar tot argument te bezigen ter vergoelijking van het streven der Maatschappij. De scholen, aan welker hoofd zich deze zusters bevinden, zoo te Curaçao als in de West-divisie des eilands, zijn hoofdzakelijk ingerigt voor meisjes van den behoeftigen stand, die vroeger of geheel verwaarloosd werden, of voor welke geene eigene school bestond, welke voor de zedelijkheid des te noodiger was, wijl er onder de school-gaande kinderen reeds vele zich bevonden van rijperen leeftijd. In vele dier scholen worden zelfs der zusters niet eens de schoolbehoeften door de schoolcommissie verstrekt. Het onderwijs is, natuurlijk, gratis. De zusters vervulden dus eene diep gevoelde behoefte. Hoe worden hare goede diensten erkend? Eerst konden de predikanten Meijer en Conradi hare goede werken niet verdragen, en ontboden zij dien ten gevolge, protestantsche onderwijzeressen uit het Moederland. Daar evenwel door dezen maatregel het onderwijs der zusters nog niet geheel ten onder was gebragt, en het verlangen naar een protestantsch onderwijs-monopolie diepere wortels had geschoten, besloot men tot het nemen van doortastende maatregelen: besloot men tot de oprigting eener Maatschappij, die daadwerkelijk het gansche onderwijs beheerschen en geene andere dan protestantsche onderwijzers zou toelaten. Zietdaar de feiten. En met het oog daarop, vragen wij aan elk regtschapen mensch, of het wel gehandeld is van den Gouverneur, de zusters van liefde, aan welke de kolonie groote verpligtingen heeft, en die intusschen nimmer een monopolie voor zich begeerd of gehad hebben, te bezigen als een argument ter vergoelijking van het pogen eener Maatschappij, welker uitsluitend protestantsch karakter niet te miskennen valt, doch desniettemin — wat haar des te gevaarlijker maakt, zelfs door den Gouverneur ontkend wordt? *Apage de ista vecordia!*

Dit wat betreft de apologie van den Gouverneur van Curaçao van de *Maatschappij tot onderwijs* ten betoge, »dat zij geene eenzijdige, maar eene algemeene, maatschappelijke en nuttige rigting heeft." Doch thans is het de tijd, om onze in ons vorig N°. gestelde vraag te herhalen: indien de Maatschappij »slechts eene algemeene, maatschappelijke en nuttige rigting heeft," waarom dan, heer Gouverneur, het u aangeboden Beschermheerschap niet aanvaard? Het moet aan Z. Exc. lastig gevallen zijn, die vraag te beantwoorden. De toestand van Z. Exc. was dan ook zeer netelig. Al bleek dit uit niets dan uit de zonderlinge wendingen en meanders, uit de handtastelijke onopregtheden van zijnen stijl — het zoude reeds genoeg zijn om te begrijpen, hoe de heer Gouverneur in de klem moet gezeten hebben. Heeft toch de Maatschappij slechts eene algemeene strekking, wat Z. Exc. beweert, — welnu, waarom dan niet het Beschermheerschap aangenomen? Neemt echter Z. Exc. het Beschermheerschap niet aan — zal hij dan niet het air hebben — wat hij volstrekt niet hebben wil en niet hebben mag, na eerst zijne naamteekening op de lijst van de begunstigers der Maatschappij geplaatst te hebben — van de strekking niet als eene algemeene, maar als eene uitsluitende te beschouwen? Ouf, welk eene benaauwde situatie.

Doch, geene situatie zoo benaauwd, of iemand, die wat verstaat van de kunst der Talleyrands, weet er zich wel uit te redden. Uwe Maatschappij, zegt de heer Gouverneur aan de leden van haar Bestuur, is niet uitsluitend Protestantsch, zij is algemeen, maatschappelijk, nuttig. Maar..... mijne heeren, nu gij Ds. Betting tot den president van uw bestuur gekozen hebt — anders een heel braaf, heel knap man, *ça va sans dire*, nu heeft zij toch wel een beetje den SCHIJN van een protestantsche aard en strekking te hebben. En daarom mag ik niet haar Beschermheer zijn!

Nu heeft zij daar wel eenigzins de *schijn* van — 't is waarlijk niet onaardig!

Waardiger echter had de heer Gouverneur zeker gedaan, indien hij het belang der kolonie genoeg begrepen had, om zich buiten deze gansche schandelijke *tripotage* te houden. Dan had hij geene kunstgrepen, die beneden zijn karakter als eerste ambtenaar der kolonie zijn, behbeven aangewend te hebben, om het fanatiek drijven van zekere partij te vergoelijken; om van een Protestantschen SCHIJN te spreken, waar een streven naar Protestantsche overheersching zich zoo duidelijk openbaart. Want, dat weet de Gouverneur zoo goed als wij, dat overheersching van het onderwijs het doel is der Maatschappij en niets anders!

Wij hebben het reeds in ons N°. 913 gezegd, en opdat niemand zich omtrent onze inzigten bedriege, herhalen wij het nog eens: ware het streven der Maatschappij slechts om eigene scholen voor de protestantsche jeugd te Curaçao op te rigten, — wij zouden er verre af zijn dit streven te laken. Wij, die steeds gejverd hebben voor eigene scholen, wij hebben geene twee maten en twee gewigten. Wat wij voor ons zelven vorderen, gunnen wij gaarne aan anderen. Doch dat is het in 't geheel niet wat de Maatschappij beoogt. Zij zouden er zeer slecht mee gediend zijn, indien hare scholen den NAAM kregen van eigene, protestantsche scholen te zijn. Blijkens het art. 14 van hare statuten, blijkens den geest van hare eerste oprigters, blijkens de zamenstelling van haar bestuur, zal het door haar gegeven onderwijs wel een uitsluitend protestantsch karakter hebben, maar — onder den NAAM van *algemeen, maatschappelijk*. Zoo zal te gemakkelijker de gansche jeugd van haren geest doortrokken worden. En daar er eenige Katholijken door die *vlag* van dat algemeene, maatschappelijke kunnen verlokt worden, om hunne kinderen daar ter schole te doen; en de eene Katholijk den anderen tot hetzelfde kan overhalen; en anderen weer hunne kinderen op de scholen der Maatschappij zullen besteden, omdat zij een zoo betrekkelijk gering schoolgeld vraagt — zoo kunnen daardoor van lieverlede de scholen, aan welker hoofd zich Katholijken bevinden, ten gronde gerigt worden, en zouden slechts in de kolonie overblijven de scholen der Maatschappij. En heeft zij de scholen in, dan zal geen Katholijk onderwijzer het meer wagen naar het hoofdonderwijzerschap aan eene school te dingen, en alle scholen zullen bestuurd worden door onderwijzers, in de Maatschappij, en volgens de beginselen der Maatschappij gevormd. En dan zal te Curaçao plaats grijpen, wat nu reeds op het Katholijke Bonaire en op het Katholijke Aruba plaats heeft: dat de landsonderwijzers tevens Godsdienstonderwijzer moeten zijn. Zoo zal men meester wezen van de jeugd door het onderwijs — en alle Katholicisme zal bij een opvolgend geslacht spoedig uitgeroeid zijn. Het is Machiavel waardig!

Zietdaar het plan, zietdaar het doel der Maatschappij, waarop wij de aandacht vestigen niet alleen van de Katholijken van het Moederland en van onze koloniën, maar ook van ons Gouvernement, opdat het begrijpe in welke onvoorzigtige handen de magt berust in een onzer koloniën. Is toch door des Gouverneurs toelating en gedeeltelijke bescherming van het drijven eener fanatieke partij, die tuk is op overheersching, is toch door Zijne Exc. de rust dezer kolonie niet in zekeren zin in gevaar gebragt? En is Z. Exc. derhalve niet verantwoordelijk voor de gevolgen, welke zeker niet te berekenen zijn, maar die — wat God verhoede! heilloos kunnen wezen?

De *Amsterdamsche Courant* geeft in zijn morgeneditie van heden het volgend bespottelijk berigt uit Weenen dd. 25 April, dat men op zijn best in *Kerkbode* of *Fakkel* zou verwachten:

»Onze bladen bemoeijen zich voortdurend met het voor eenige dagen afgekondigd patent omtrent de verhouding der Katholijke Kerk tot den Staat, en vellen daarover, bijna zonder onderscheid, een zeer ongunstig oordeel. Men hoort dan ook van talrijken afval tot de Protestantsche Kerk, en te Gratz, waar de Jezuiten geïnstalleerd werden, van landverhuizing op groote schaal."

Plaatsgebrek belette ons dat keizerlijk patent tot dusverre in zijn geheel op te nemen. Morgen of overmorgen zullen wij het geven. Onze lezers zullen dan oordeelen. Voor heden zullen wij slechts mededeelen wat de *Kölln. Ztg.*, van 26 April Zw. Ausg., een voor de Katholijken alles behalve gunstig orgaan, na de mededeeling van dat Staatsstuk, daarop laat volgen. Dit blad zegt dan:

»De groote meerderheid der bladen, zelfs van de overigens ministerieële, verklaart zich in het belang van den Staat tegen de aan de Kerk gedane inwilligingen, en voedt bekommeringen, die wij voor *overdreven* houden. Althans verheugt zich de katholijke Kerk in Pruissen sedert lang in de meeste dier vrijheden, zonder dat nog tot hiertoe daaruit die gevreesde verwikkelingen met het Staatsgezag zijn voortgevloeid."

Hoe overigens de ministerieële pers over de zaak denkt, kan men opmaken uit hetgeen gezegd wordt in de *Oesterr. Corr.* in de volgende zinsnede, welke in een later nummer der *Kölln. Ztg.*, aangehaald en door dat blad ten volle beaamd wordt:

»Wij waren het wel te wachten, dat de oppositiepers, zich van de jongst uitgevaardigde beschikking, waarbij de verhouding der Kerk tot den Staat geregeld wordt, zoude meester maken. Gelukkiglijk zijn de tegenwerpingen, die door hare organen te berde gebragt worden, geenszins zoo afdoende, als noodig zou zijn *om de in alle godsdienstige gemoederen vast staande overtuiging* aan het wankelen te brengen, dat de Regering jegens de Katholijke Kerk eene daad van geregtigheid, eene daad van braafheid heeft verrigt."

Na het aanhalen en volkomen goedkeuren van deze plaats zegt de *Kölln. Zeitung* nog:

»De Kerk is de *ancilla Domini;* het is altoos eene onwaardigheid, wanneer zij het gezag der menschen moet dienen."

Uit welke onreine, vuile bron zou nu wel de *Amst. Courant* haar bovenstaand berigt getrokken hebben?

Men verneemt, dat de onderscheidene corpsen van het Nederlandsche Leger hier te lande de aanzienlijke som van *f* 3124.29 hebben bijgedragen voor hetgeen tot leniging der rampen van den jongsten watersnood is ingezameld.

Z. M. heeft benoemd tot secretaris bij de kamer van koophandel en fabrieken te Maastricht den Heer Mr. L. D. A. Nijpels; tot burg. der gem. Domburg Binnen en Buiten, J. J. I. Sprenger; tot secr. der gem. Nieuwkuik en Onsenoort, J. van der Aa, in plaats van J. van Heesbeen eervol ontslagen.

Z. M. heeft benoemd: tot griffier bij het kantongeregt te Noordwijk, W. J. Drabbe; en tot regter in de arrondissements-regtbank te Amsterdam Mr. M. Schooneveld P. Zoon, thans kantonregter te Nieuwer-Amstel.

Het *Staatsblad* No. 16 bevat een koninklijk besluit van 14 April 1850, waarbij art. 4 van het besluit van 29 Maart 1822 (*Staatsblad* N°. 7) is gewijzigd in zooverre, dat de bepaling van dat artikel niet is toepasselijk, waar de reglementen, octrooijen of bestaande gebruiken aan ingelanden de bevoegdheid toekennen, om een of meer personen tot het bekleeden van de daar bedoelde posten voor te dragen; welke voordragt door hen aan Gedep. Staten der provincie zal worden gedaan, die haar, met hunne consideratien, aan den minister van binnenlandsche zaken zullen toezenden.

Het *Staatsblad* N°. 17 bevat een koninklijk besluit van 17 April 1850, waarbij de gedurende de zes wintermaanden als heerebaan aangewezen weg, loopende van Oudeman voorbij de herberg genaamd het Goedleven tot op de zoogenaamde Slijkstraat en het Eiland, strekkende naar waterlandkerkje, tot den uitvoer van producten van den landbouw, ook gedurende de zes zomermaanden wordt opengesteld voor den uitvoer van producten van den landbouw, vruchten en vee.

Het *Staatsblad* N°. 18 bevat een koninklijk besluit van 24 April 1850, houdende bepaling, dat de groote of zoutharing-visscherij voor den jare 1850 zal mogen worden aangevangen op den 10 Junij.

Het stedelijk bestuur van Breda heeft aan Z. M. een adres gezonden, waarin aangedrongen wordt op het aanleggen van eenen keiweg, van Breda, over Ginniken, Ulvenhout, Chaam, Baarle-Nassau en Hertog op Turnhout, als ook op het tot standbrengen van een weg van Turnhout op Tilburg.

In 1849 is uit Curaçao minder zout uitgevoerd dan in 1848; in 1848 zijn uitgevoerd met 76 schepen 39,204 vaten zout, en in 1849 slechts 27,042 vaten met 45 schepen. Het meeste zout werd in 1849 verzonden, naar St. Domingo 18 schepen, naar Cuba 13, naar New-York 4 enz.

Van Bonaire zijn in 1849 uitgevoerd 46,679 vaten in 50 schepen, en in 1848 in 37 schepen 47,382 vaten.

ROTTERDAM, 26 April. Heden namiddag ten 4 ure is, aan 's Rijks werf der Marine alhier, met goed gevolg te water gelaten het stoom-oorlogschip Gedeh van 300 paardenkracht.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 April. Gisteren werd in de Wetgevende Vergadering gehandeld over het amendement, waarbij al kredieten geweigerd worde tot ondersteuning der wedrennen. Ofschoon Richard (van Cantal) veel moeite aanwendde om het amendement te verdedigen, werd het

na door gen. Lamoricière bestreden te zijn, verworpen.

De laatste hoofdstukken van het budget van landbouw en koophandel hebben geene andere noemenswaardige discussie opgeleverd, dan betreffende de scholen voor kunsten en wetenschappen, waaromtrent het ministerie eene nieuwe nederlaag geleden heeft. De meening dat de Staat onmagtig is om een goed onderwijs te geven, bleef boven drijven, en was oorzaak, dat het voor het onderhoud van genoemde scholen verleend krediet, op het budget, ondanks den tegenstand der regering, eene vermindering van 14.000 fr. onderging.

— In de zitting van heden diende Laboulie het rapport in der commissie betreffende de wet op de maires. Men weet reeds dat de commissie de verwerping voorstelt.

De Vergadering heeft vervolgens een krediet voor de crimineele justitie aangenomen; waarna de discussie over het budget van oorlog is geopend. De drie eerste hoofdstukken zijn bijna zonder debatten aangenomen. De zitting eindigde met het aannemen van een krediet tot oprigting van een nieuw bataillon mobile gendarmerie.

Nog heeft zich deze zitting gekenmerkt door personaliteiten tegen den President der Republiek. De gen. de Grammont opende dit schrootvuur. Charras verweet den President zijne weelde aan adjudanten, en betwistte hem het regt om de uniform van generaal der nationale garde te dragen.

— Nog altijd spreekt men van de invoering eener nieuwe politiek, na de verkiezing van 28 April. Waarin zij echter bestaan zal, blijkt nog nergens.

— De kandidatuur van Leclerc blijft steeds verzekerd. Gisteren bestond er eenige twijfel, vermits Foy van zijne kandidatuur op eene dubbelzinnige wijze in een brief aan de *Kiesvereeniging* had afgezien; doch heden heeft Foy dien brief nietig verklaard, en betuigd zelf voor Leclerc te zullen stemmen. Evenwel was men nu nog bevreesd voor den afval van eenige Orleanisten.

Van de garnizoenen, die eene meerderheid aan Eugène Sue hebben toegekend, telt men die van Blois, Péronne, Avesnes, Dyon, Montmedy, Angers, Toulon. De weinige die voor Leclerc gestemd hebben, zijn Thonville, Gien, Villefranche, Puy, Bethune, Avesnes en Sarregeminet.

— Te Angers hebben de militairen onlusten verwekt.

— Bij besluit van den President der Republiek wordt het expeditie-korps in Italie tot op eene divisie versmolten. De gen. Gemeau is benoemd tot bevelhebber over die devisie. De gen. Baraguay d'Hilliers wordt gemagtigd om naar Frankrijk terug te keeren. Gen. Castellane wordt benoemd tot bevelhebber der 6e divisie (Lyon).

— De *Republicain de la Dordogne* is aan de bureaux en op de post in beslag genomen. Men vervolgt dat blad om een artikel, dat door eenige zinsneden de verantwoordelijkheid van het ongelukkig voorval te Angers geheel op den minister van oorlog, die het regement democratisch durfde noemen, doet nederkomen.

— Gister avond zijn in eenige wijnhuizen, als tot den verkoop niet gemagtigd, exemplaren van de *Evènement* in beslag genomen.

— Het dagblad van Proudhon, *La Voix du Peuple* is heden op de post in beslag genomen, omdat het eene weldadige inrigting der regering ten gunste van den landbouw eene organisatie van den hongerdood had genoemd.

— De Falloux is op zijne reis naar Parijs te Lyon aangekomen.

— Heden heeft gen. Changarnier op het Marsveld eene revue gehouden over vijf brigades van het leger te Parijs.

— De minister van oorlog zal eerstdaags een nieuw krediet aanvragen, voor de onkosten van de expeditie naar Rome.

— Verleden Woensdag had te Kamerijk de plegtige ter aarde bestelling van het lijk van den Kardinaal-Aartsbisschop dier stad plaats. De menigte was groot en van alle oorden van het departement opgekomen. Mgr. de Bisschop van Gend heeft het H. Misoffer opgedragen.

— Men wil thans weten dat de aartsbisschop van Bordeaux, Mgr. Donnet, tot Kardinaal zal worden verheven, ter vervanging van den overleden Kardinaal Giraud.

— Mgr. bisschop van Langres heeft een tweeden brief aan Montalembert openbaar gemaakt over het deel, hetwelk de leeken mogen nemen aan de discussien aangaande kerkelijke zaken. Men verwacht, dat dit geschrift tot eene levendige en belangwekkende polemiek aanleiding zal geven.

MADRID, 23 April. De gemaal der koningin, wier bevalling allengs nadert, heeft op nieuw het ontslag van Narvaez geëischt, maar de koningin bleef dit onophoudelijk weigeren. De koning was, zeide men, in zijne vertrekken geconsigneerd, en had nu bevelen willen geven tot zijn vertrek naar Aranjuez; doch de koningin moet ook dit geweigerd hebben. Narvaez was nu meer dan ooit meester van den toestand. H. M. had hem volkomen volmagt gegeven om haren gemaal die *grillen* af te leeren.

Men verliest zich in gissingen omtrent de oorzaak van deze gebeurtenis. Sommige beweren, dat de Koning naar Segovia zal worden gezonden; anderen, dat de ministers hun ontslag zullen indienen. De Koningin-Moeder was aan het Paleis ontboden. De generaal Narvaez en de overige ministers hadden eene langdurige bijeenkomst met de Koningin en de Koningin-Moeder.

Nadere berigten melden, dat de krisis is geëindigd. De Koning had toegegeven en het ministerie zou niet aftreden.

— De *Cronica* van Seviliè meldt, dat de hertog en de hertog van Montpensier binnen weinige dagen naar Madrid zullen vertrekken.

— H. M. heeft tot viering van 's Pausen terugkomst te Rome, in alle kerken van Spanje een plegtig *Te Deum* verordend.

ENGELAND.

LONDEN, 27 April. H. M. de Koningin der Belgen, vergezeld van de Hertogin van Orleans met hare beide zonen en een talrijk gevolg, is eergisteren hier aangekomen; ook de Prins van Leiningen is hier gearriveerd.

— Het Huis der Gemeenten heeft gisteren in committé-generaal behandeld de bill nopens de voorschotten aan armeninrigtingen in Ierland; al de artikelen der bill zijn aangenomen. D'Israëli verlangde te vernemen, wat de ministers voornemens waren te doen tot verligting van het lot der landbouwende klassen. Lord John Russell oordeelde, dat die vraag overbodig was, want dat de kanselier der schatkist het financieele plan voor dit jaar reeds had uiteengezet en het bereids in uitvoering was.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 27 April. Men schrijft uit Breslau dd. 24 April. Nadat reeds ettelijke geestelijke beambten, wegens het weigeren van den eed in hunne bediening zijn geschorst en men ernstige verwikkelingen te gemoet zag, is gisteren het verdere voortgaan op dien voet door eene telegraphische depêche van den minister der geestelijke aangelegenheden aan den opperpresident alhier verboden, omdat er grond voorhanden is, dat ten gevolge van de overeenkomst der Rijn-Bisschoppen op een minnelijke vereffening van dit betwistte vraagpunt te hopen is. De Katholijke geestelijken zullen alzoo voor de eedaflegging schriftelijk de verklaring afleggen, dat door den eed op de constitutie de regten der Kerk op geenerlei wijze in het minst zullen mogen gekrenkt worden, en vervolgens dezen eed onvoorwaardelijk afleggen.

— De voormalige minister Graaf von Kanits is in den nacht van 25 op 26 dezer overleden.

— Dezer dagen werd te Leipzig door een Engelschman de proef genomen met eene door hem uitgevonden vliegmachiene en vloog hij tot bewondering van duizende bijeengezamelde toeschouwers van den St. Thomastoren naar den Slottoren.

BERLIJN, 26 April. »Hoe meer het tijdstip nadert dat de herziening der constitutie van de unie zal ten einde gebragt zijn, des te meer stapelen zich bekommeringen en combinatien op elkander, aangaande de wijze, waarop de regeringen het herzieningswerk zullen opvatten." Aldus de zoogenaamde *Lith. Corresp.* Om zich echter van het standpunt dezer kwestie een juist denkbeeld te maken, moet men zich wel herinneren, dat op dit oogenblik ten gevolge dier herziening, geene enkele regering tot iets gebonden is, en dat bij dit gansche constitutiewerk, niet altijd van de zijde der regeringen, de goede trouw gebleken is de grondslag te zijn.

— Volgens de voorgedragene veranderingen zullen door geheel Duitschland en Oostenrijk de porto's der brieven, als men die frankeert, bepaald worden op 1, 2, 3 Silbergr. (6, 12, 18 Ct.) voor 10, 20 en meer Duitsche mijlen of 74, 148 en meer Nederlandsche mijlen.

ITALIE.

Het *Giornale di Roma* meldt dat prins en prinses Borghese tot viering van 's Pausen terugkomst te Rome den 16 April eene luisterrijke soirée gegeven hebben. Acht of negen Kardinalen, de leden van het korps diplomatiek, een aantal prelaten, generaals en hoofd-officieren en eene menigte adellijke en aanzienlijke personen woonden dit prachtig feest bij dat met een concert geopend werd. Ten elf uren vertrokken de geestelijken; daarna nam het bal een aanvang en duurde tot laat in den nacht.

De *Osservatore* van 17 April merkt op, dat de democraten, hunne nederlaag volkomen ziende, nu van taktiek veranderen, en de achtingswaardigste personen die den Paus omringen, met hun laster bekladden; en voegt er bij dat het thans meer dan tijd is, dat Rome van die onruststokers gezuiverd worde. Nog zegt het blad dat de feesten ten gevolge van 's Pausen heugelijken terugkeer geen einde nemen. Men had opgemerkt dat Prins Musignano (Joseph Bonaparte) geen deel genomen had aan de algemeene vreugdebedrijven.

De Pausselijke regering begint ernstig bedacht te zijn op het aanleggen van *spoorwegen* in den Kerkelijken Staat.

De *Concordia* van Turijn, een radikaal en derhalve zeer verdacht blad, meldt dat bij Mgr. den aartsbisschop en in de drukkerij van de *Armonia* exemplaren in beslag genomen zouden zijn van een herderlijken brief van dien prelaat.

De *Armonia* is in beslag genomen wegens het overnemen der circulaire des aartsbisschops, aan de geestelijken van zijne diocees, waarin hij aan dezen hun kerkelijken pligt tegenover den Staat voorhoudt.

BELGIE.

BRUSSEL, 28 April. De Kamer der Vertegenwoordigers heeft eergisteren na vrij onstuimige debatten artt. 2 en 3 van het wets-ontwerp op het middelbaar onderwijs aangenomen, zoo als zij door de regering en de centrale sectie waren voorgesteld.

— De centrale sectie, belast met het onderzoek van het budget van financien, heeft eergisteren morgen eene zitting gehouden. Zij heeft haar onderzoek ten einde gebragt en haren rapporteur benoemd.

— Gisteren heeft de Kamer artt. 4 en 5 aangenomen. Luesemans stelde een amendement voor op art. 32.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 29 April.

OVERLEDEN (26 April): H. F. Lagers, 5 m.

Van 22 tot 27 April 1850 zijn ingeschreven:

Voltrokken Huwel.	58.	Levenloos aangegeven Zonen	5.
Geborenen	144.	dito dito Dochters	9.
Overleden	116.	Elders overl. en alhier ingeschreven	—.

Totaal	Gehuwde Paren	508.	Sedert primo Januarij 1850
	Geborenen	2646.	
	Alhier overledenen	2566.	
	Elders overl. en alhier ingeschr.	60.	

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		27 APRIL 4½ u. gebl.	29 APRIL 4½ u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½ pCt.	55 5/16	55¼	à 55⅜	55¼
Dito Dito	3	65¼	64⅞	65⅛	64⅞
Dito Dito	4	85⅞	85⅞	85 15/16	85⅞
Dito Obligatien O. I.	4		84⅝	84 11/16	
Amortis. Syndic.	3½		87		
Handel-Maatschappij	4½	164¼	164¼		
Aand. Rijn-Spoorweg			89½		
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien			97		
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch en Volksv.		46½	46 9/16		
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	10½	10¼	10⅜	
Dito Dito » 510		10 11/16	10⅝	10 11/16	
Dito Onl.ep. Stukken		10 5/16	10	10⅜	
Dito	3		36½	36⅝	
Dito Binnenl. 2400 P.		29½	29½	29⅝	29½
Coup *Ardoins*		8¼	7 15/16	8¼	
Passive		3¾			
Fransche Uitgest.					
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu	4	35¼	35 1/16	35⅛	
Dito Dito		35⅞	35⅝	35 13/16	
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	103¾	103¼	104	
Dito Dito 1828 en 1829		103½	103½		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		4	93¾	94	
Dito bij *Hope*	4	85½	85⅛	85⅛	
Dito bij *Stieglitz en C°.*		85⅝	85		
Dito bij id. 5de Serie	4	84⅞	84⅞		
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6		63¼		
Cert. van dito			63⅝		
POLEN, Aand. à fl. 500	4		143½		
Dito met Lot » 300					
AMERIKA, Bank-Actien					
FRANKRIJK, Obligatien	3	51 5/16	51½	51⅝	
PRUISSEN, Aand met Lot. R 50	f				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	75¾	75⅝	75⅞	
Dito Nieuwe	2½		40	40¼	
Dito Nieuwe	5	81½	81	81¼	
Ween Bank bij *Goll en C.*					
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	3 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5	88¾	88¼	88⅜	
Dito Leening 1843	5		86⅞		
PERU	4		70	7.½	
MEXICO	5	27 9/16	27 7/16	27½	
GRIEKENLAND	5				
VENEZUELA 6 pCt. nu	2½	34½	34⅛	34½	
NEW GRENADA 6 pCt nu	1½				
ECUADOR			8 3/16		
Coup. Ecuador	f				
Grieken onb.					

Peru uitg. 29⅝, ¾; Den. 5 pc. 96⅞; 4½ pe Eng. Russ. 94 13/16, ⅞.

In Binnenl. fondsen was weinig handel, doch waren alle zeer vast. 3 pCt. Fransche ongeveer ¼ pCt. hooger. Spaansche insgelijks iets williger. Van de overige vreemde fondsen waren Metall. meer aangeboden en flaauwer. 4 pCt. Russen mede iets minder; de andere bij geringe omzetting nagenoeg onveranderd. Van Zuid-Amerik. fondsen waren Peruanen ½ pCt. lager. Mexic. en Venezuela's insgelijks meer aangeboden.

Laat beurs bleven Integralen en 3 pCt. Holl. aangeboden en lager dan Zaturdag.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pc., Prolongatie 2½ pc., Disconto 3 pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56$\frac{1}{16}$; Zigt Parijs 56¼; 2/m. Londen 12,02½; Zigt Londen 12,07½; 2/m. Hamburg 35; Zigt Hamburg 35$\frac{1}{16}$; 3/m. Lissabon 42½; 3/m. Porto 42½; 2/m. Petersburg 1,87½.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 27 April. Belg. leen. 2½ pc. 49; 5 pc. 97⅜; 4½ pc. 89; Spanje Ard. 5 pc. 10⅝; Binnenl. 3 pc. 29¾; Coupons —; Rom. Leening 77.

PARIJS, 27 April. Fr. 3 pc. 55,75; 4½ pc. —,—; 5 pc. 89,60; 5 pc. N. —,—; Schatk. 5,—; Bank-Act. 2125,—; Belg. 840, 5 pc. 100; 1842, 5 pc. 100; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Holl. 2½ pc. 57½; Nap. 5 pc. 95,25; Spanje 3 pc. Binnenl. 29⅜; 3 pc. Buitenl. 37¼; 5 pc. Act. Rente —; Piem. Leen. 1834 980,—; 1849 —,—; Rom. leening 78¾.

MADRID, 21 April. Act. Sch. 3 pc. 29$\frac{3}{16}$; id. 5 pc. 12½; Uitgest. Sch. 3⅞; Coupons 7½.

LONDEN, 27 April. Cons. kont. — a —; op tijd 95¾ a 96; Braz. 87 a 88; 1829/39 86 a 87, 1843 — a —; Buenos-Ayres 52 a 55; Deen. 3 pc. 70 a 71; N. L. 5 pc. 95¾ a 96; N. Deenen 4¾ a 5; Ecuad. 3¼ a 3¾; Gren. 16 a 16½; Uitgest. 3¾ a 4; Mexico 28¾ a 29; Peru 4 pc. 70¾ a 71; Uitg. 29¾ a 30⅛; Grieken — a —; Port. 5 pc. 83 a 85; 4 pc. 33¼ a 34; 3 pc. 32 a 33; Rusl. 1822, 5 pc. 106 a 107; (N.) 4½ pc. 95 a 95½; Spanje 5 pc. 16¼ a 16¾; id. 3 pc. 36¼ a 36¾; id. Coup. — a —; id. Passive 3¾ a 4; Holl. 2½ pc. 55⅜ a 55⅞; id. 4 pc. 85 a 85½; Rijn-Spoorw. — a —; Ven. 33 a 34; Uitg. 12 a 13.

WEENEN, 25 April. Met. 2½ pc. 49; (N.) 4 pc. 72½; 4½ pc. 81$\frac{1}{16}$; 5 pc. 92⅝; Bank-Actien 1070; Lot. fl. 500, 171⅜; id. fl. 250, 107⅛.

BERLIJN, 27 April. Schuldbr 3½ pc. 86⅜; Loten 102⅝; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. 90⅞; Pools. 4 pc. 78½; Loten fl. 200, 95½; id. fl. 300, 123; id. fl. 500, 81.

HAMBURG, 26 April. Rusl. Engels. leening 104½. Cert. bij Stiegl. 4 pc. 85⅞; Spanje, Ard. 5 pc. 10; id. Binnenl. 3 pc. 27⅞.

FRANKFORT, 27 April. Met. 5 pc. 78; 4 pc. 61, 2½ pc. 41; Bank-Actien 1085; Darmst. Lot. fl. 50, 72; id. fl. 25, 25½; Badensche Lot. fl. 50, 51½; id. fl. 35, 31½; Nassaus. 23⅝; Holl. 2½ pc. 53⅜; W. S. 4 pc. 86; Sijndic 3½ pc. 86⅛.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 29 April.

De Veiling heden morgen door de Nederlandsche Handel-Maatschappij te Rotterdam gehouden, is als volgt afgeloopen:

- De Indigo alle zeer coulant verkocht tot prijzen vergeleken bij September ll., algemeen 10 a 40 c. hooger.

De Cochenille alle verkocht na omstandigheden zeer wel, echter iets lager.

De particuliere Indigo werd meest terug genomen.

Nadere bijzonderheden behouden wij ons voor later op te geven.

GRAANMARKT.

Tarwe prijshoudend: 129 ℔ n. Geldersche *f* 216; 128 ℔ o. w. b. Poolsche *f* 275; 128, 129 b. dito *f* 263, 268; 132 ℔ o. Rijn *f* 260; 132 ℔ p. Kubanka *f* 275; 129 ℔ n. Kleefs. *f* 225. *Rogge* tot veelal iets hoogen prijzen met goeden handel aan consumptie en op speculatie; verkocht: 116 ℔ Gedroogde *f* 125; 120 a 122, 124 ℔ Pruiss. *f* 142, 146, 150; 124 ℔ Pruiss. Pommersche 143; 123 ℔ n. Norder *f* 125; 125 ℔ n. Munsters *f* 125; 124 ℔ dito *f* 130; 122 ℔ n. Inlands. *f* 123; 123 ℔ n. Hannover *f* 121

Gerst lager afgegeven: 116 ℔ Deens Chevalier *f* 124; 98 ℔ Old. Winter *f* 92; 106 ℔ dito Zomer *f* 93.

Haver in een doen, 87 ℔ fijne *f* 80.

Boekweit slap, 118 ℔ n. Holstein. *f* 130

Koolzaad. Vriesch 65 £. Op 9 vaten Olie dadelijk en in April 75 £. *Lijnzaad* een doen; 110/11 ℔ Petersburgsch *f* 262½; 112 ℔ *f* 265. *Raapolie* op 6/w. *f* 45; Vliegend *f* 44; primo Mei ek. *f* 45. 46; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 33. *Lijnolie* op 6/w. *f* 31½; Vliegend *f* 30¾. ½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 37½. *Raapkoeken* *f* 52, 56. *Lijnkoeken* *f* 6½, 9½.

ROTTERDAM, 27 April. Afloop der veiling van 614 vaten Meekrappen: Onberoofden 1844 en 1845 *f* 21½ a 24½; Gemeenen en Crasmoniaccen 1846 *f* 8½ a 20½; Onberoofden 1846 *f* 20½ a 26¼; Gemeenen en Crasmoniaccen 1847 *f* 16 a 20; Onberoofden 1847 *f* 21¼ a 23¾; Fijne Krappen 1847 *f* 28½ a *f* 29¾; Gemeenen en Crasmoniaccen 1848 en 1849 *f* 16 a *f* 20½; Onberoofden 1848 en 1849 *f* 23¼; Oude Verstampten *f* 2¾ a 15¾; 1849 dito *f* 3¾ a 15¾. Ruim 200 vaten zijn verkocht.

LEIDEN, 27 April. Boter *f* 24 tot 27 pr. vierde vat; Tarwe *f* 6,50 tot 7,30; Rogge *f* 4,30 tot 4,60; Gerst *f* 3,10 tot *f* 3,30; Haver *f* 2,40 tot 2,60; Paardeboonen *f* 3,50 tot *f* 3,70; Duiveboonen *f* 3,70 tot 4,20, per Ned. Mudde.

GRONINGEN, 26 April. Tarwe 120, 127 ℔ Jarige Roode *f* 5,30 à 70; 123, 130 ℔ N. Ommel. dito *f* 5,40 à 50; 123, 127 N. Oldamb. dito *f* 5,20 à 80; 120, 123 ℔ Nieuwe Witte *f* 540 à 6. — Rogge 120, 123 ℔ Jarige *f* 3,75 à 4,05; 116, 123 ℔ Nieuwe *f* 3,20 à 80. — Boekweit 110, 116 ℔ Grijze Zand *f* 3,60 à 4,20; 110, 116 ℔ Zwarte dito *f* 3,45, à 4,05; 120, 113 ℔ Veen *f* 3,20 à 60. — Gerst 96, 99 ℔ Winter *f* 2,65 à 80; 101, 105 ℔ Zomer *f* 2,55 à 65; 107, 110 ℔ Knobbe *f* 2,85 à 3,05. — Haver 82, 92 ℔ Dikke Brouw *f* 2,25 à 50; 82, 85 ℔ Fijne Vriesche *f* 2,30 à 40; 68, 75 ℔ Witte Voer *f* 175 à 2; 72, 78 ℔ Zwarte Voer *f* 1,85 à 2.10; — Boonen. Paarden *f* 2,75 à 3,75; Duiven *f* 3 50 à 4. — Gort Grove *f* 4,75 à 5,15; Punt *f* 5,40 à 75, Parel per 100 Ned. *f* 6,50 à 2; — Geel Mostardzaad *f* 6 à 9; Kanariezaad *f* 10,75 à 11 — Raapolie *f* 39; Lijnolie *f* 31,50 — Raapkoeken *f* 57 à 59; Lijnkoeken *f* 8 à 8½. — Boter *f* 19 à 21.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 27 April. J. J. Buining, Tschio Ljibum, Libau. - P. A. Watne, Johanna Frederika, Bergen. - A. Werthre, Frack Fuglen, Drontheim. - Z. J. Prins, de Vrienden, Osterrisöer.

VLIE, 26 April. K. H. Visser, Stoomvaart, (s.) Hamburg. — 27 April. H. A. Breeland, Hendrika Arendina, Koningsbergen. - E. J. Visser, Trijntje, Callundsborg. - H. J. Brinck, Ingeborgsminde, Faooe. - D. D. de Groot, Arendina, Christiansand. - D. P. de Vries, Anna Sophia, Hamburg. - J. D. de Vries, Vrouw Ida, id.

HELVOET, 26 April. H. Rolfe, Feijenoord, (s.) Londen. — 27 April. L. van der Borden, de Vrouw Johanna, Wilmington. - J. Stewart, Tuskina, New-York. - C. Franck, Orient, Konstantinopel. - J. H. Duit, Maria Anna, Leverpool. - J. Larsen, Claudine Marquise Paulucci, Libau. - A. Kruse, William, id. - N. Lange, Frau Margaretha, Frederikstad — 28 April. G. Trost, Rainbow, (s) Londen.

BRIELLE, 26 April. R. M. Saweijer, Emerald Isle, (s) Hull, is den volgenden dag derwaarts terug gekeerd. — 27 April. A. de Koning, Vrouw Willemina, Londen, als bijlegger. — 28 April. B. Brongers, Vrouw Sophia, Londen. - A. H. Rolfe, Fijenoord, (s) id. - M. van der Meijden, William Laverick, Hijstestrand.

UITGEZEILD:

TEXEL, 27 April. J. Haassens, Neerlands Welvaren, Marseille. - O. E. Smith, Diana, (s.) Londen. - R. Williams, Roscommon, (s.) id. - C. Ehrensperger, Cornelia, Newport, enz. — 28 April. T. D. Lieuwen, West Indien, Napels. - W. Cummings, Wave, Londen. - S. Dickenson, Prince, (s.) Hull.

VLIE, 27 April. T. H. Oldenburger, Gerritje Koumans, Newcastle. - J. H. Savert, Willem I, (s.) Hamburg.

HELVOET, 27 April. W. Cardij, Emperor, Portsmouth. - R. Stranack, Rhine, (s.) Londen. - W. Colijer, Magnet, (s.) id. - G. H. Luther, Hoffnung, Leverpool. - H. W. Sawijer, Emerald Isle, (s.) Hull. — 28 April. H. H. Brakke, Hillechiena, Rouaan. - J. Howes, Try, Dublin.

BRIELLE, 26 April. K. J. Tolner, Courier, Nantes. - 27 April. H. W. Blakenston, Jupiter, (s.) Goole. — 28 April. R. C. de Vries, Op Hoop van Zegen, Londen.

MAASSLUIS, 28 April. K. Sluiter, Jacomina, Londen.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

LONDEN, Smith, Diana, (s). 1,098 k. Suiker, 10 z. Koopmanschappen, Order.

LONDEN, Smith, Apollo, (s): 158 kranj. Suiker, Bunge en C°.; 12. cer. Amandelen, F. Gallenkamp; 54 v. Koopmanschappen, J. M. Giroldi en Zoon; 32 pl, 136 st. Yzer, P. van Vlissingen en D. van Heel; 1,024 k. Suiker, 23 v. Wijn, 50 z. Rijst, 20 z. Koffij, 54 v., 7 k. Koopmanschappen, 25 k. Cassia, 12 k. Thee, 5 k. Sigaren, 1 b. Cochenille, Order.

KONINGSBERGEN, Bakker, Alexander: 4,633 sch. Tarwe, van Heukelom en Vollenhoven.

DRONTHEIM, Skaarup, Erstatning: 2,056 sch. Koper, 97¼ w. Visch, J. D. Schneider; 215 sch. Koper, 324 w. Visch, J. de Booij; 454 sch Koper, W. König en Comp.; 1,113 sch. Koper, Merrem en Comp.; 246 sch. Koper, Determeijer, Weslingh en Zoon; 654 sch. Koper, van Staphorst, Lantz en Comp.; 40 v. Ghromsalz, Tholen en Comp.; 468½ w. Visch, Order.

SCHEEPS-VRACHTEN.

KONINGSBERGEN, 20 April. In Scheepsvrachten is deze week zeer weinig omgegaan, schepen van 50 en 70 last, voor Holland zijn gezocht, en kunnen daarvoor goede vrachten bedongen worden; naar Amsterdam is een klein Hanoveraansch schip bevracht a *f* 22 met *f* 1, voor Rogge, en een schip van 140 last, a *f* 20 met *f* 1, mede voor Rogge.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 29 April, in lading naar:

Keulen	H. Bernts, Cölln N°. 4.	
„	W. Dhamen, Vr. Anna Margaretha.	
Maintz	G. Riegert, Maintz N°. 4	
Manheim	J. Andres, Telemac	
Weesel	J. Beijer, Wilhelmina.	
Duisburg	J. Otten, Johanna.	
Ludwigshaven	J. Hakstein, Ludwighaven N°. 10.	
Straatsburg.	B. Geiger, Frankfort N° 4.	
Frankfort en *Coblentz.*	F. W. Timmerman Frankfort N°. 21.	
Dusseldorp, Neus en *Urdingen.*	H. Polman Niederrein N°. 4.	
Maastricht.	P. de Bruyn, God Gelei Mij.	
's Hertogenbosch en *Maastricht.*	A. Verschure, Men Hoopt, Sluit 4 Mei.	
Tiel	C. van Uden, de Vrouw Margaretha.	

KEULEN, 28 April in lading naar:

Amsterdam	Kapt. Haasters	Köln N°. 22.
„	„ Willms	„ „ 20.

Rijnhoogte	ARNHEM 28 April	2 el	65	duim.
	KEULEN 28 „	11 voet.	6	„

ADVERTENTIEN.

(242) Op heden onderging de Roomsch Katholijke gemeente alhier een gevoeligen slag, door het afsterven van haren geliefden Herder, den Wel Eerwaarden Heer JOANNES STEVENS, in den ouderdom van ruim 56 jaren, na voorzien te zijn geweest van de laatste H. H. Sakramenten.

Sedert 14 jaren was Z. W. Eerw. in deze gemeente werkzaam en algemeen geacht en bemind.

H. J. HILBES,
Pastoor.
S. KOK,
Execut^r Test^r.

ENKHUIZEN,
24 April 1850.

Eenige kennisgeving.

Grains de Santé du Docteur Franck.

ILS RÉTABLISSENT L'APPÉTIT, FAVORISENT LA LA DIGESTION. La BOITE doit être accompagnée du Prospectus, imprimé par M. LORUSMANT: à Paris s'adresser rue d'Autun et à Utrecht chez Mr. M. A. F. REUSER. (244)

GELDLEENING van het KEURVORSTENDOM HESSEN
van 11,768,750 GULDENS.

10de *UITLOTING der OBLIGATIEN:*

(*Trekking den 1sten Junij* 1850.) **Prijzen *f* 56,000; *f* 14,000; *f* 7,000; *f* 3,500; 2 à *f* 2,625; 3 à *f* 1,750; 5 à *f* 700; enz., enz.** *Minste prijs* *f* 96,25.

Voor deze uitloting zijn bij ondergeteekend handelshuis Obligatien te bekomen à *f* 5.; halve à *f* 2, 50 c. 2½ à *f* 12.25 c.; 6 à *f* 25; 13 à *f* 50; 28 à *f* 100.

Ieder houder van eene of meerdere Obligatien ontvangt een plan dezer Geldleening en de Officieele Lijsten der trekking gratis. Het bedrag der aangevraagde Obligatien kan door middel van het in gebruik zijnde papier geld, als Bank- en Munt-biljetten, Coupons, Wissels enz. bij ondergeteekende ingezonden worden; des verkiezende kan bij goede aanwijzing voor het bedrag getrokken worden.

MAURITS STIEBEL, Zonen,
Bankiers & Kassiers, Frankfort A/M.

NB. *Het plan der verloting kan ten kantore van dit Blad ingezien worden.* (225)

STOOMBOOT-DIENST
tusschen
ZIERIKZEE en ROTTERDAM,
en tusschenliggende plaatsen en veeren;
DIRECTE VAART MET DE
STOOMBOOT **STAD ZIERIKZEE.**

Dagen en Uren van vertrek in de maand Mei 1850.

Van ZIERIKZEE:				Van ROTTERDAM:			
Woensd.	1,	's morg.	4 ure.	Dond.	2,	's morg.	8 ure.
Vrijdag	3,	„	5 „	Zaturdag	4,	„	9 „
Zondag	5,	„	6½ „	Dingsd.	7,	's mid.	12 „
Woensd.	8,	„	10 „	Dond.	9,	„	12 „
Vrijdag	10,	„	11½ „	Zaturd.	11,	's morg.	4½ „
Zondag	12,	's mid.	12½ „	Dingsd.	14,	„	6 „
Woensd.	15,	's morg.	4 „	Dond.	16,	„	7½ „
Vrijdag	17,	„	5 „	Zaturd.	18,	„	9 „
Zondag	19,	„	6½ „	Dingsd.	21,	's mid.	12 „
Woensd.	22,	„	10 „	Dond.	23,	„	12 „
Vrijdag	24,	„	11½ „	Zaturd.	25,	's morg.	4½ „
Zondag	26,	's mid.	12½ „	Dingsd.	28,	„	6 „
Woensd.	29,	's morg.	3½ „	Dond.	30,	„	7 „
Vrijdag	31.	„	4 „				

Nadere informatien zijn te bekomen: Te Rotterdam, bij den heer C. G. Weldragen, Haringvliet, wijk 12, n°. 11. Te Dordrecht, bij den heer J. B. Zalin, Marktp. B. n°. 217. Te Brouwershaven, bij den heer C. v. d. Berge.

Bij vertrek des nachts kunnen de Passagiers, des verkiezende, des avonds te voren zich aan boord begeven. (1643)

GENERAL STEAM-NAVIGATION-COMPANY.

AFVAART van **ROTTERDAM** naar **LONDEN,**

Woensdag	1	Mei	's namiddags	2 ure.
Zaturdag	4	„	's morgens	7 „
Woensdag	8	„	„	8 „
Zaturdag	11	„	„	10 „
Woensdag	15	„	's namiddags	1 „
Zaturdag	18	„	's morgens	6 „
Woensdag	22	„	„	8 „
Zaturdag	25	„	„	10 „
Woensdag	29	„	's namiddags	1 „

Afvaart van Londen elken Woensdag en Zaturdag 's morgens ten 10 ure van St. Katharine's Steam-Wharf. *Vracht:* Groote Kajuit £ 2. Voor Kajuit £ 1. 10 Sh. Kinderen onder 10 jaar den halven prijs; wagens met 4 wielen £ 4. 4 Sh. idem met 2 wielen £ 3; Paarden £ 3. 10 Sh. Honden 7 Sh. 6 pen. ieder.

W. SMITH & P. A. VAN ES,
Agenten.

(128)

Bij den Uitgever dezes zal eerdaags het licht zien:

TERUGKEER
UIT
DE BALLINGSCHAP
OF
Reize van Z. H. Pius IX
VAN
PORTICI naar ROME,
na eene afwezigheid van ca. 17 maanden, van 24 Nov. 1848 tot 12 April 1850.

Bevattende een omstandig verhaal van den hartelijken ontvangst van Z. H. op Napolitaansch grondgebied, het treffend afscheid van den Koning van Napels, en den zegevierenden terugkeer van PIUS IX in zijne Staten,

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.